

Verslag 2001
Vogelringgroep Derde KP Vlieland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord	2
Lokatie vinkenbaan en vanggebied	3
Vangmethoden en ringactiviteiten	4
Resultaten	5
Ringaantallen	5
Opmerkelijke vangsten	7
Doortrekpatronen van algemeenst doortrekkende soorten:	7
Goudhaan	7
Zwartkop.....	8
Fitis	8
Roodborst.....	9
Koperwiek.....	9
Zanglijster.....	9
Merel.....	10
Tuinfluiter.....	10
Heggemus.....	11
Terugmeldingen	12
Orientatie experimenten	14
Vogeltrekberichten	15
Bezoekers	19
Logboek 2001	20
Dankwoord	25

© 2002 Vogelringgroep Derde KP Vlie, p/a Tsjerkepaed 4, 9003 LT Warten
email: DerdeKP@holmer.nl

Voorwoord

Voor u ligt het 3^e verslag van de Vogelringgroep Derde KP Vlieland. Het resultaat van vele uren en dagen hard werken in het najaar van 2001. Maar ook het resultaat van het verwerken van alle ringlijsten, invoeren en controleren van gegevens en uitwerken!

Doel van de “Vogelringgroep Derde KP Vlie” is het instand houden van de vinkenbaan op Vlieland en het uitvoeren van vogelringwerk in het kader van wetenschappelijk onderzoek door de Nederlandse Ringcentrale, onderdeel van het Nederlands Instituut van Oecologisch Onderzoek (NIOO) te Heteren.

Doel van dit verslag is het globaal presenteren van de resultaten voor SBB, oud ringgroep-leden, de vele assistenten en talloze zeer geïnteresseerde bezoekers.

De ringgroep bestaat uit 9 vogelringers die sinds 1997 een aaneengesloten tijd in het najaar (tussen 15 aug - 15 nov) vogels vangen en ringen op de vinkenbaan in de Derde Kroonspolder van Vlieland. De Ringgroep is ontstaan na het overlijden van Rein Rollingswier in 1997. Rein was medewerker van Staatsbosbeheer (SBB) en ringde al enige jaren met veel enthousiasme op de vinkenbaan. Rein had de vinkenbaan van oprichter Huibert van Eck overgenomen. Huibert van Eck is in het voorjaar van 1998 overleden.

De leden van de Ringgroep hebben vrijwel allemaal een historische band met Vlieland in de vorm van samenwerking met Huibert en /of Rein, werk, eerder vogelringwerk of regelmatig bezoek.

De leden zijn stuk voor stuk geen Vlielanders en dus hier ook niet woonachtig. Dit betekent een strakke en ook kwetsbare planning om met een relatief kleine bezetting de volledige periode dagelijks te kunnen vangen en ringen op de baan.

Nast een sterke binding met SBB is ook een sterke binding is met het nabij gelegen CSK (het Cavelerie schietkamp van de Koninklijke Landmacht) en het Koninklijke Luchtmacht detachement “de Witte Muizen”.

Juist omdat geen van de leden op Vlieland woont zijn wij dankbaar dat we gebruik mogen maken van vele faciliteiten van de het CSK en het Klu-Detachement. Mogelijk als enige staan ons dagelijks de actuele geïntegreerde vogeltrekberichten van de KLu ter beschikking en is er een nauwe samenwerking tijdens de onderzoeksperiode van de Klu- radar die 300 meter van de vinkenbaan staat opgesteld. Radar en veldwerk (op de vinkenbaan) sluiten hierbij nauw op elkaar aan.

In 2001 zijn als gevolg van deze nauwe samenwerking met de Klu een aantal oriëntatie-experimenten uitgevoerd met Emlen-kooien. Deze experimenten gaven door een variatie aan problemen niet de resultaten die minimaal verwacht worden. In 2002 zal dit experiment dan ook niet worden doorgezet.

Een voor ons heel vreemde ervaring was dit jaar het ontbreken van Kees Terpstra in de Kroonspolders. Kees heeft in 2000 voor het laatst zijn netten in de 4^e kroonspolder opgeruimd en afscheid genomen. Het was nu stil, geen praatje bij een bakkie koffie, elkaar leuke vangsten laten zien, enz.. Officieel is Kees geen lid van de ringgroep maar voor ons hoort hij er helemaal bij.

Henri Bouwmeester
Goor

Hans van Heiningen
Herwijnen

Gerrit Bochum
Middenbeemster

Frans Lelieveld
Poppel (B)

Luit Buurma
Lissebroek

Frank Majoor
Arnhem

Harry de Groot
Warten

Holmer Vonk
Arnhem

Foeke Wagenaar
Middenbeemster

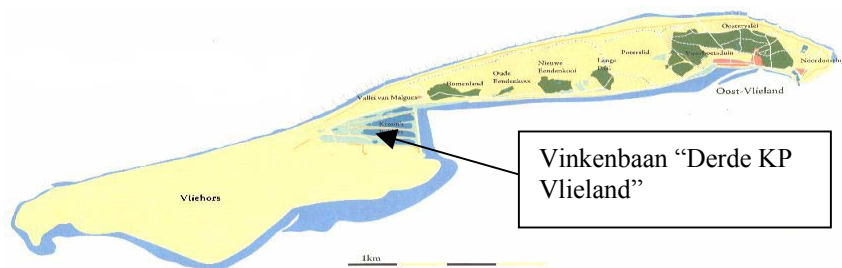
Lokatie vinkenbaan en vanggebied

Het vanggebied is gesitueerd in de Derde Kroonspolder van Vlieland. De Kroonspolders liggen op de westzijde van het eiland tegen de Vliehors (zie kaart). De Kroonspolders kenmerken zich door zanderige dijkjes met daarbinnen vier polders die van van oost naar west steeds brakker water bevatten. Vanaf de Westzijde kan zeewater de polders binnenlopen. De dijken zijn veelal begroeid met Duindoorn, Zwarte vlier en Wilg.

De vinkenbaan ligt in de westzijde van het gebied op een dijk, waar het zoute water niet vaak komt. In de polders is daarom ook veel riet en brak waterminnende planten te vinden.

Rond de vinkenbaan zijn de mistnetten tot een straal van 150 meter gesitueerd.

Kaart 1. Ligging vinkenbaan op waddeneiland Vlieland.

Vangmethoden en ringactiviteiten

In 2001 is er met maximaal 207 meter mistnet gevangen. De opstelling van netten was gelijk aan 2000. Hiermee werd voor het tweede jaar met een vaste opstelling gevangen. Hiermee wordt de doelstelling om van jaar tot jaar op een vergelijkbare wijze te vangen definitief ingelost.

Wanneer mogelijk werd er vanaf zonsopkomst gevangen tot 6 uur erna. Er werd echter ook vaak langer door gevangen.

Naast de mistnetten werd ook het klassieke slagnet van de vinkenbaan gebruikt. Het slagnet werd alleen gebruikt als de vangsten van de mistnetten dit tijdmatic toeliet.

Vanaf 19 oktober zijn er onregelmatig 5 zeefvallen gebruikt, welke bedoeld zijn voor de vangst van Waterrallen.

Van 25-27 augustus en van 1-3 september zijn de inloopkooien van Ringgroep Nebularia (gebroeders van Ree) gecontroleerd.

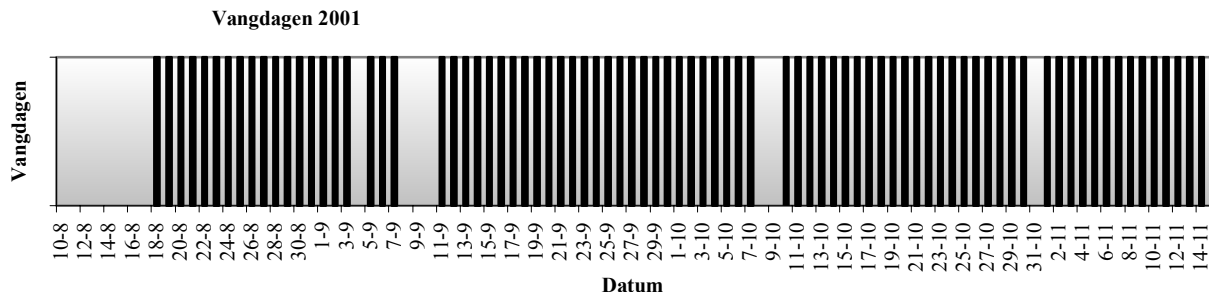
Afhankelijk van de aanwezige ringer en de tijd in het najaar werden lokgeluiden afgespeeld met een cassettespeler.

Soorten die op deze wijze gelokt worden zijn Kleine karekiet, Rietgors, Graspieper, Zwartkop, Tuinfluiter, Merel, Koperwiek, Kramsvogel, Roodborst, Keep en met name Vink.

Het gebruik van mistnetten is op Vlieland nogal afhankelijk van het weer. Er is daarom niet alle dagen gevangen (zie *figuur 1*). Alle gemiste vangdagen komen op het conto van storm en regen! Wind boven kracht 5 Beaufort maakt het voor een deel van de netten al onmogelijk te vangen. Vanaf windkracht 7 is er met geen enkel net te vangen. Dit beïnvloedt nogal de vangsten, waardoor de resultaten niet zondermeer een afspiegeling van het aantal langstreckende vogels zijn.

Het aantal gevangen uren varieert per dag sterk door het aanbod van vogels, personele bezetting en ook door het weer.

Figuur 1. Vangdagen “Ringgroep Derde KP Vlieland” 2001.

Resultaten

Ringaantallen

Onderstaande tabel presenteert de aantallen gevangen vogels per maand in 2001.

Tabel 1. Ringaantallen Ringgroep Derde KP Vlieland 2001. * = Niet op de vinkenbaan gevangen, maar elders

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	1997	1998	1999	2000	Soort
Baardmannetje	3	2	11	4	20				1	Baardmannetje
Barmsijs						5	2	1	1	Barmsijs
Kleine barsijs			4	1	5	14				Kleine barsijs
Grote barsijs			2		2					Grote barsijs
Beflijster			3		3	1		1	4	Beflijster
Blauwborst	13	1			14	1		1	1	Blauwborst
Witgesterde blauwborst								1	1	Witgesterde blauwborst
Blauwstaart								1		Blauwstaart
Boerenzwaluw									1	Boerenzwaluw
Bokje		1	1	2	4					Bokje
Bonte vliegenvanger	14	24			38	23	45	1	27	Bonte vliegenvanger
Boomkruiper			1		1					Boomkruiper
Boompieper		4	1		5	4	7	12	14	Boompieper
Bosrietzanger	1				1		6	1	1	Bosrietzanger
Braamsluiper	23	11			34	4	33	19	8	Braamsluiper
Draaihals	2	1			3		5	3	1	Draaihals
Dwerggors			1		1				2	Dwerggors
Ekster							1			Ekster
Fazant									1	Fazant
Fitis	63	49	4		116	13	193	87	155	Fitis
Gekraagde roodstaart	6	76	5	1	88	41	68	2	57	Gekraagde roodstaart
Geelgors						1				Geelgors
Gele kwikstaart								1	5	Gele kwikstaart
Goudhaan		34	64	6	104	123	35	84	134	Goudhaantje
Goudvink								4		Goudvink
Grote goudvink			2		2					Grote goudvink
Grasmus	28	5			33	14	38	27	25	Grasmus
Graspieper		1	8		9	203	40	127	40	Graspieper
Grauwe fitis		1			1		1			Grauwe fitis
Grauwe klauwier							1			Grauwe klauwier
Grauwe vliegenvanger		9			9	1	13		8	Grauwe vliegenvanger
Groenlandse tapuit		1			1		1		2	Groenlandse tapuit
Groenling		1		1	2				1	Groenling
Grote bonte specht		4	1		5			2		Grote bonte specht
Grote gele kwikstaart			1		1					Grote gele kwikstaart
Grote lijster						1				Grote lijster
Heggemus	12	56	29	4	101	58	85	45	43	Heggemus
Holeduif	1				1		1			Holeduif
Houtsnip			1	2	3	5	3			Houtsnip
IJsvogel								1		IJsvogel
Kauw							1			Kauw
Keep		5	76	18	99	28	12	4	43	Keep
Kerkuil				1*	1					Kerkuil

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	1997	1998	1999	2000	Soort
Kleine karekiet	52	61	10		123	26	48	4	11	Kleine karekiet
Kleine mantelmeeuw							4			Kleine mantelmeeuw
Kleine vliegenvanger		1	1		2					Kleine vliegenvanger
Kneu						1				Kneu
Koolmees		2	2		4	16	2	51	1	Koolmees
Koperwiek		47	630	139	816	924	634	432	97	Koperwiek
Kramsvogel	1		118	114	233	179	27	143	22	Kramsvogel
Kruisbek		1			1					Kruisbek
Meerkoet			1*		1					Meerkoet
Merel	2	9	670	1209	1890	297	1246	134	584	Merel
Nachtegaal	2				2		1			Nachtegaal
Noordse boszanger		2			2		1		2	Noordse boszanger
Noordse nachtegaal							1			Noordse nachtegaal
Oeverloper	6*	3*			9					Oeverloper
Oeverpieper						1				Oeverpieper
Ortolaan						1	1		1	Ortolaan
Paapje	6	21	7		34	18	9	18	7	Paapje
Pallas' boszanger						1		1	2	Pallas' boszanger
Pimpelmees			6		6	41	8	62	3	Pimpelmees
Raddes boszanger									1	Raddes boszanger
Ransuil								1		Ransuil
Rietgors	17	18	18	1	54	79	75	44	43	Rietgors
Rietzanger	62	24			86	3	44	28	33	Rietzanger
Ringmus						1			1	Ringmus
Roodborst		167	286	5	458	200	177	13	253	Roodborst
Roodborsttapuit								1		Roodborsttapuit
Roodmus	1	2			3		1			Roodmus
Sijs								5	16	Sijs
Sperwer				1	1	2		1	1	Sperwer
Sperwergrasmus		2			2	1	1	1	1	Sperwergrasmus
Spreeuw			27	14	41	41	38	33	83	Spreeuw
Sprinkhaanrietzanger	29	8			37	4	22	14	21	Sprinkhaanrietzanger
Tapuit	2	9	1		12		7	6	12	Tapuit
Tjiftjaf	3	10	21	4	38	29	79	21	52	Tjiftjaf
Torenavalk									1	Torenavalk
Tuinfluter	50	123	4		177	66	26	76	11	Tuinfluter
Tureluur								1*		Tureluur
Vink		22	66	22	110	18	48	51	51	Vink
Vuurgoudhaantje		2	1	1	4	4	2	4	17	Vuurgoudhaantje
Waterral		1	16		17	1	3	3	1	Waterral
Watersnip	1	1	1		3			6	3	Watersnip
Wespendief								1		Wespendief
Winterkoning	33	21	42	10	106	60	43	75	94	Winterkoning
Witte kwikstaart						3	1	4	6	Witte kwikstaart
Zanglijster	4	137	332	2	475	98	158	14	346	Zanglijster
Zilvermeeuw						1	2		2	Zilvermeeuw
Zwarte mees		1			1	3				Zwarte mees
Zwartkop	10	197	286	12	505	289	78	389	596	Zwartkop
Totaal	447	1178	2764	1576	5965	2950	3377	2062	2914	Totaal

Opmerkelijke vangsten

De volgende vangsten uit bovenstaande tabel waren opmerkelijk:

Van september tot en met november werden vier Bokjes gevangen! Deze werden allemaal in een net gevangen welke vanuit wilgenopstand een paar meter een rietveld instak naast een modderpoeltje.

Eind augustus en begin september werden totaal 3 Draaihalzen gevangen. De afgelopen vier seizoenen zijn er in totaal 9 gevangen.

Op 1 september werd voor de eerste keer in de geschiedenis van de vinkenbaan een Grauwe fitis gevangen.

Op 17 en 20 september werden er weer Noordse boszangers gevangen. Deze soort mag als zeer zeldzaam worden omschreven, maar intussen bestaat het merendeel van de Nederlandse waarnemingen uit ringvangsten op Vlieland! Dit jaar werden in de tweede helft van september weer twee Sperwergrasmussen gevangen. Voorgaande jaren werd er ieder jaar één gevangen.

Na de twee Dwerggorzen van vorig jaar werd ook dit jaar een exemplaar gevangen in oktober.

Begin oktober werd de eerste Grote gele kwikstaart van de Ringgroep gevangen. Dit exemplaar werd met geluid gelokt. Dit zelfde geldt voor de Kruisbek in september.

Op 19 oktober werd in de avondschemering een paartje Grote goudvinken gevangen. Langs de kust waren er al bij verschillende trektelposten groepje langs gekomen.

Zowel in oktober als november werd een Kleine vliegenvanger gevangen. De eerste is gedurende 10 dagen verschillende keren terug gevangen en gecontroleerd.

De Kerkuil in november werd door mensen van SBB langs gebracht vanuit het dorp. De vogel werd in het dorp ook weer los gelaten.

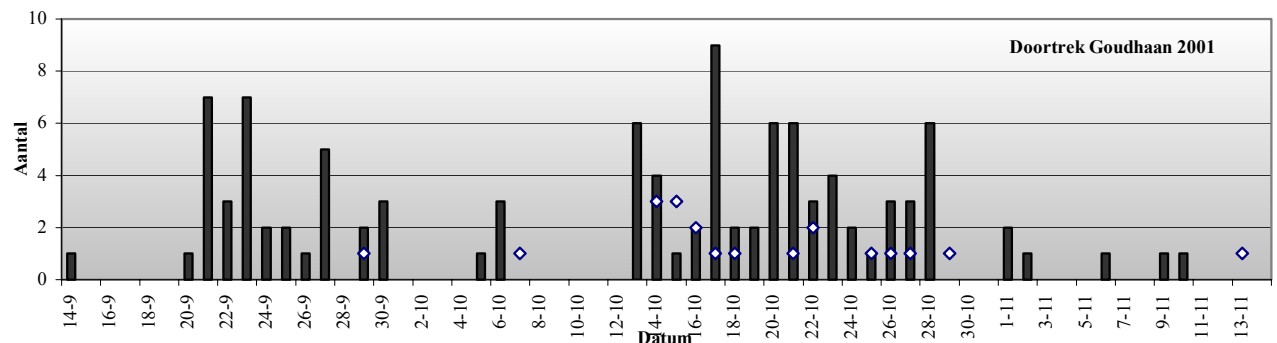
Doortrekpatronen van algemeenst doortrekkende soorten:

Van een aantal veel veel gevangen soorten zijn de ringtotalen terugvangsten (witte ruitjes) in grafieken weergegeven.

Goudhaan

De eerste Goudhanengolf is vroeger aangekomen vergeleken met andere jaren.

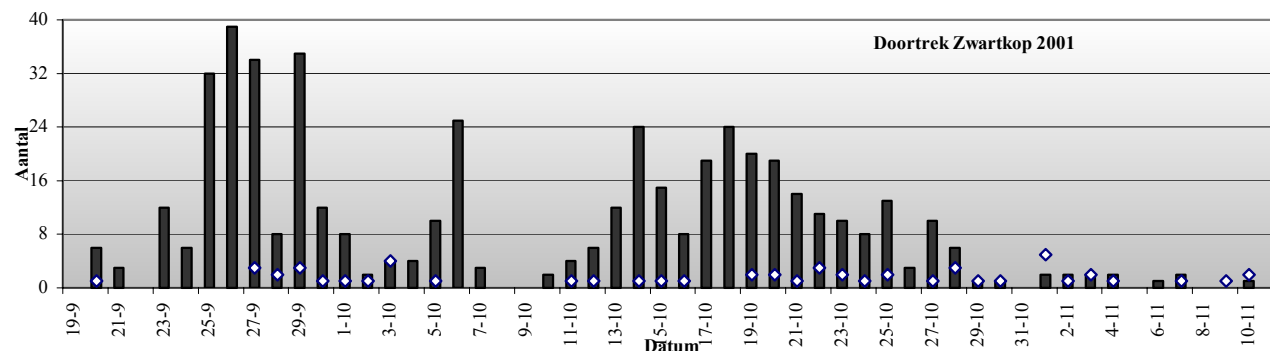
Figuur 2. Ring- en terugvangstaantallen Goudhaan 2001.

Zwartkop

Voorgaande jaren lieten meestal twee trekgolven zien, maar in 2001 tekende deze zich wel erg scherp af. De vang aantallen worden sterk beïnvloed door gebruik van geluid en het moment van afspelen. Desondanks lijkt onderstaande grafiek een aardig beeld te geven van momenten van hevige Zwartkop trek.

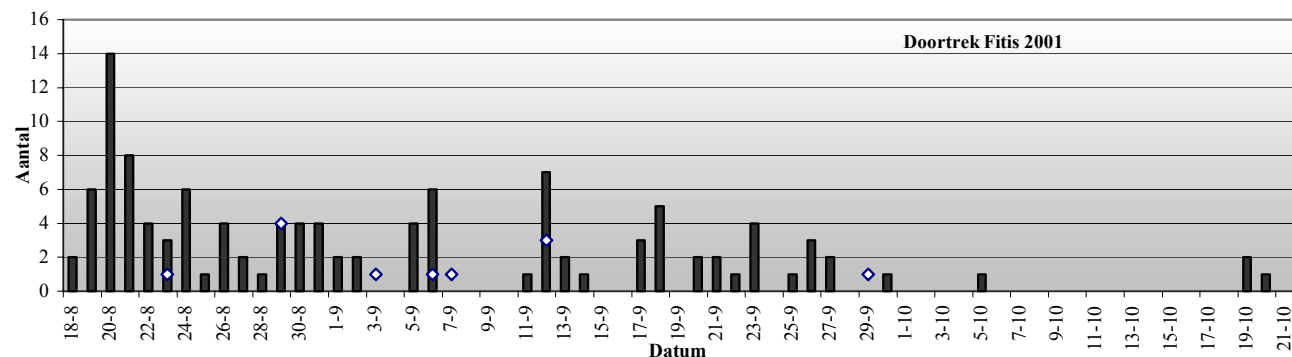
Figuur 4. Ring- en terugvangstaantallen Zwartkop 2001.

Fitis

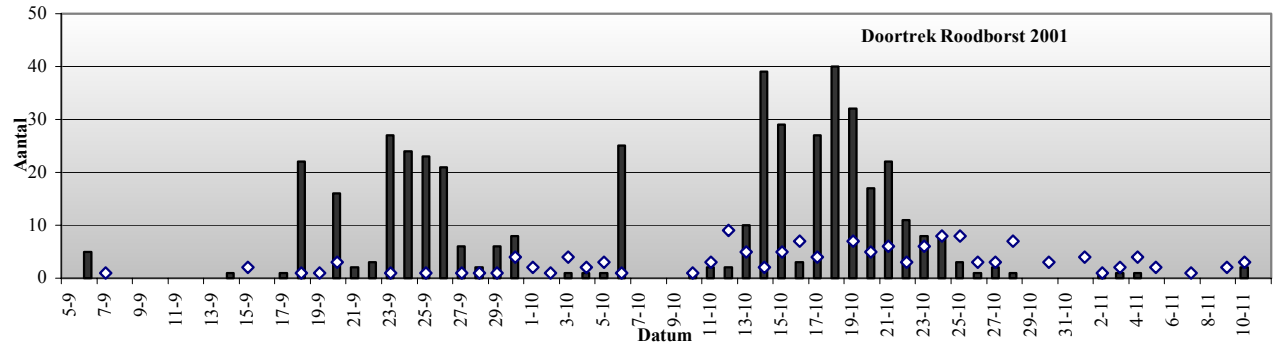
In tegenstelling tot alle voorgaande jaren was het aantal vangsten begin september al sterk terug gelopen en was er in de loop van de herfst geen duidelijke toename meer te zien. Opvallend zijn de drie Fitissen die in de tweede helft van oktober werden gevangen. De drie vogels waren in redelijke tot zeer goede conditie.

Figuur 5. Ring- en terugvangstaantallen Fitis 2001.

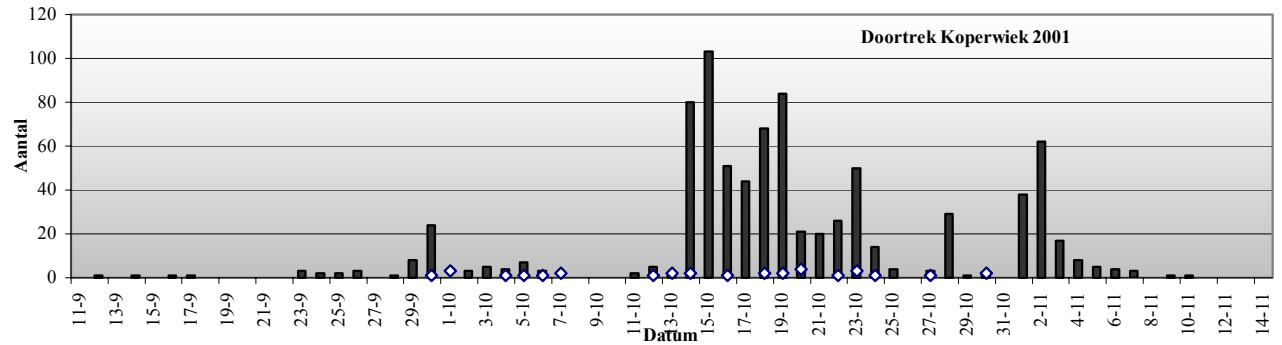
Roodborst

Figuur 6. Ring- en terugvangstaantallen Roodborst 1998.

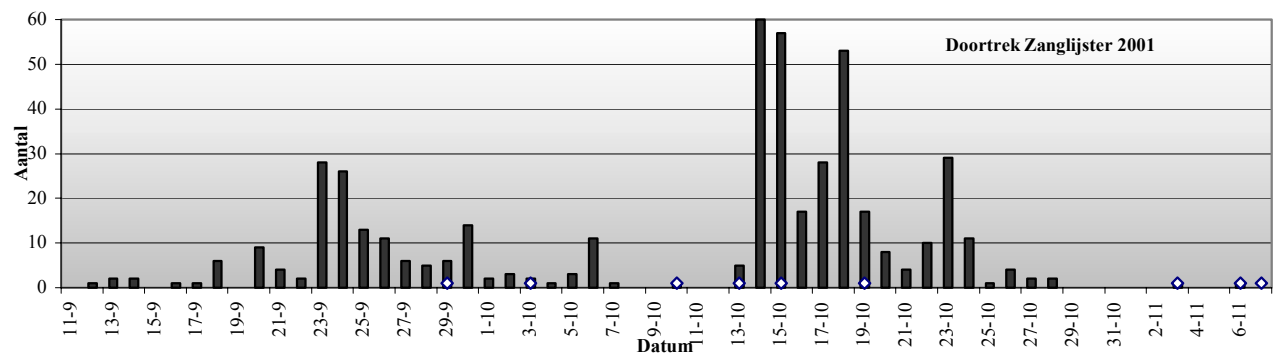
Koperwiek

Figuur 7. Ring- en terugvangstaantallen Koperwiek 2001.

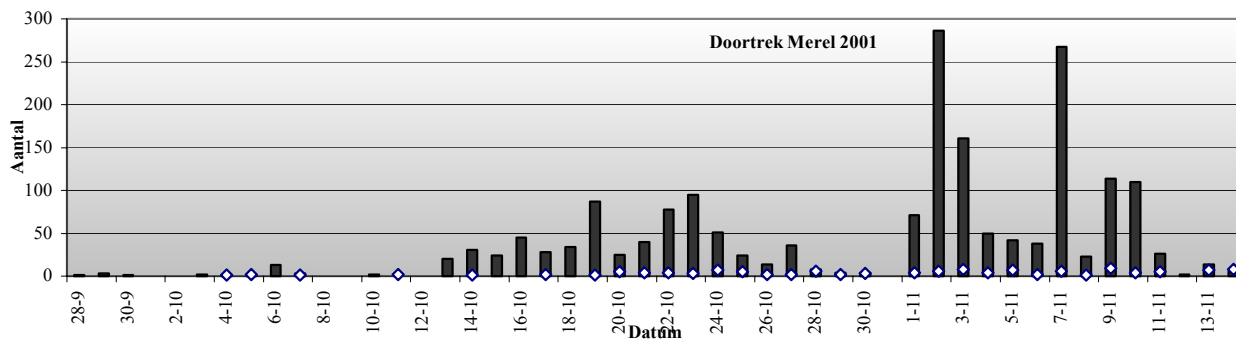
Zanglijster

Figuur 8. Ring- en terugvangstaantallen Zanglijster 2001.

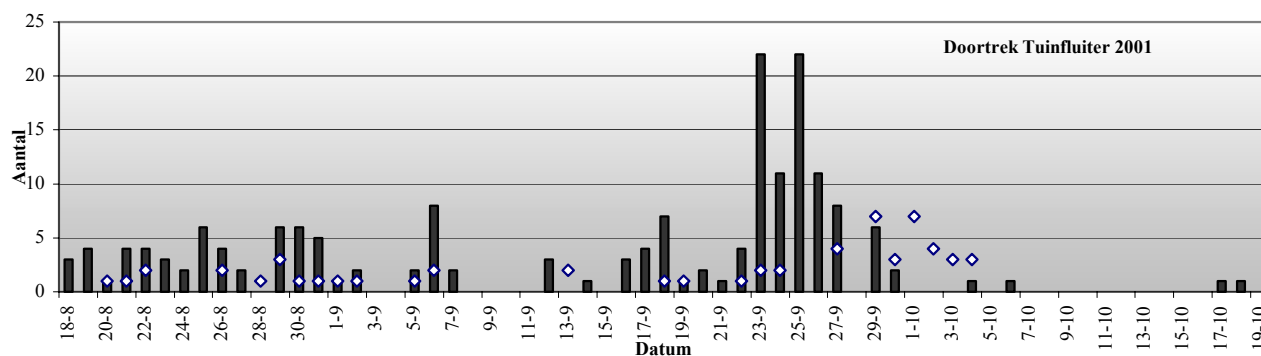
Merel

Figuur 9. Ring- en terugvangstaantallen Merel 2001.

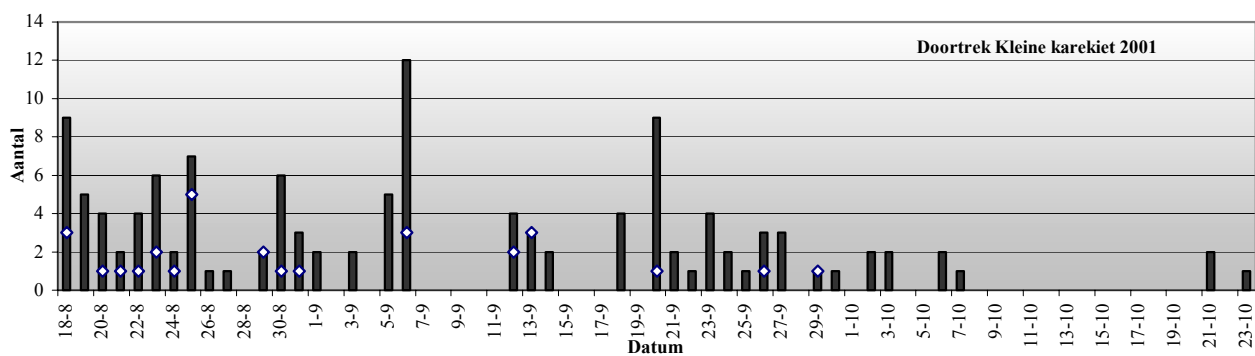
Tuinfluit

Figuur 10. Ring- en terugvangstaantallen Tuinfluit 2001.

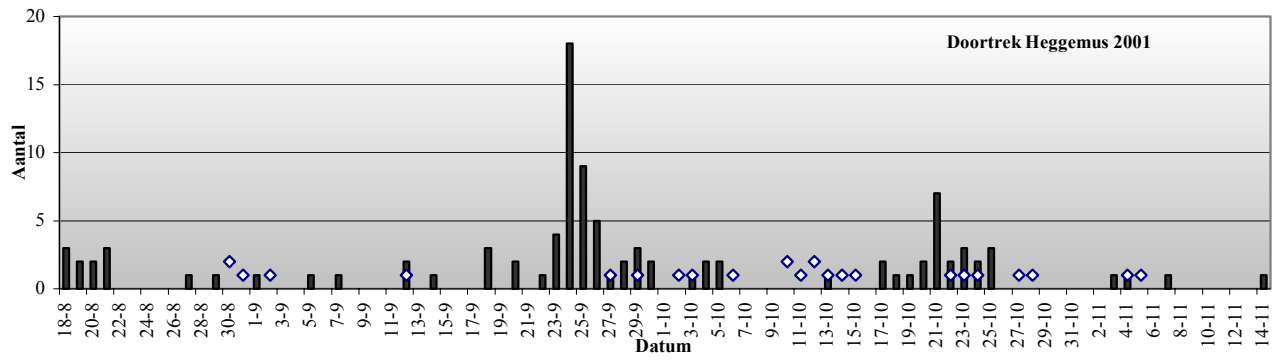
Kleine karekiet

Figuur 13. Ring- en terugvangstaantallen Kleine karekiet 2001.

Heggemus

Figuur 14. Ring- en terugvangstaantallen Heggemus 2001.

Terugmeldingen

In de Kroonspolders worden vogels geringd die hopelijk teruggemeld worden en vogels gevangen die elders reeds geringd zijn. De al geringde vogels die niet door de ringgroep zelf geringd zijn en toch van Vlieland zelf komen zijn geringd door het NIOO of Ringgroep Nebularia.

In het kader van populatieonderzoek van het NIOO bij mezen blijken vrijwel alle Kool- en Pimpelmezen al geringd te zijn.

Voor het ringseizoen van de ringgroep Derde KP Vlie ringt de Ringgroep Nebularia ook in de Kroonspolders. De ringperiodes overlappen elkaar waardoor een aantal vogels eerder geringd is.

Onderstaand overzicht geeft de terugmeldingen van vogels die niet in hetzelfde jaar op Vlieland zijn geringd of door collegaringers zijn gecontroleerd.

<u>Graspieper</u>	1 kj	AD.28474
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 4-10-2001	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Kennemerduinen, Bloemendaal. 13-10-2001 96 km, 9 dagen	Vinkenbaan Bloemendaal
<u>Grauwe vliegenvanger</u>	1 kj	AC.44571
Geringd:	Kroonspolders, Vlieland. 20-9-2000	VRG Derde KP Vlie
Dood door verkeer:	Kroonspolders, Vlieland. 28-9-2000 4 km, 8 dagen	Carl Zuhorn
<u>Heggenus</u>	1 kj	AC.23868
Geringd:	Kroonspolders Vlieland, 19-8-2001	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Korverskooi, Texel. 14-11-2001 18 km, 87 dagen	VRS Korverskooi
<u>Heggenus</u>	1 kj	AC.44814
Geringd:	Kroonspolders, Vlieland. 1-9-2001	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Kennemerduinen, Bloemendaal. 30-9-2001 96 km, 29 dagen	Vinkenbaan Bloemendaal
<u>Heggenus</u>	1 kj	AA.34072
Geringd:	Kroonspolders, Vlieland. 1-9-2001	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Bloemendaal, Kennemerduinen. 30-9-2001 96 km, 29 dagen	Vinkenbaan Bloemendaal
<u>Kleine karekiet</u>	1 kj	AC.44323
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 13-9-2000	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Wieringermeer. 4-6-2001 38 km, 264 dagen	
<u>Kleine karekiet</u>	1kj	F.314910
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 13-9-1999	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Louveigne, Luik, België. 18-8-2001 306 km, 705 dagen	
<u>Koperwiek</u>	na 1kj	H.135909
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 23-9-2001	VRG Derde KP Vlie
Dood gevonden:	Baltic quarr, Glamorgan, GBR. 1-12-2001 586 km, 69 dagen	
<u>Mereel</u>	Vrouw, 1 kj	L.149190
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 13-10-2001	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Bloemendaal. 14-10-2001 96 km, 1 dag	Vinkenbaan Bloemendaal

<u>Merel</u>	Man, na 1 kj	L.171557
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 2-11-2001	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Zurich, Friesland. 3-33-2001	Henk van de Wetering
	33 km, 1 dag	
<u>Vink</u>	Man, 1 kj	B855787
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 16-10-2001	VRG Derde KP Vlie
Dood door verkeer:	Dorp Vlieland, Vlieland. 19-10-2001	
	10 km, 3 dagen	
<u>Zwartkop</u>	Vrouw, 1kj	AC.44356
Geringd:	Kroonspolders Vlieland. 16-9-2000	VRG Derde KP Vlie
Gecontroleerd:	Rijkevorsel, Antwerpen, België. 26-9-2000	
	212 km, 10 dagen	

Orientatie experimenten

Bij de voorbereiding van het seizoen 2001 werd duidelijk dat de Koninklijke Luchtmacht op Vlieland van 16 – 30 oktober metingen zou gaan naar de mate van vogeltrek om het eiland. Deze metingen zouden op hemelsbreed 300 meter van de vinkenbaan plaats vinden met behulp van een radarinstallatie. Hoewel de ringgroep formeel niets te maken heeft met deze experimenten, was het voor de leden van de ringgroep wel mogelijk up-to-date informatie te ontvangen over de mate van vogeltrek. Deze informatie bracht tijdens discussies het idee naar voren om deze unieke kennis te gebruiken bij experimenten naar orientatie bij vogels.

De discussies hadden als kern dat vogels op de radar zichtbaar vanuit zee uit een noordwestelijke richting aan komen vliegen en op het eiland landen. Deze vogels vertrekken op de radar later weer in een zuidwestelijke richting, waarbij ze dus een andere trekrichting kiezen ten opzichte van de aankomst. De aankomst vanuit zee kan een noodsituatie zijn (ook wel drift genoemd, waarbij vogels toevallig in Nederland aankomen) en de trekrichting later corrigeren. Het lijkt er echter op dat de vogels bewust vanuit het noordwesten aankomen en ook bewust weer richting zuidwest verder gaan. Voor deze bewuste keuze is natuurlijk veel kennis en ervaring nodig, wat dit onderwerp zo boeiend maakt.

Dat de vogels die s'ochtends aankomen uit de noordwest richting en s'avonds naar zuidwest vertrekken dezelfde vogels zijn is echter niet te bewijzen. Dit kan alleen als vogels op de radar zichtbaar uit noordwestelijke richting aankomen, gevangen worden en in een experimentele omgeving bewijsbaar naar het zuidwesten verder willen vliegen. Op dit punt krijgt de discussie een raakvlak met het ringen, waarbij de vogels gevangen worden. Op Vlieland geldt dit helemaal, want de vogels komen zichtbaar vanuit zee binnenvallen tussen de mistnetten.

De ringgroep heeft naar aanleiding van deze discussie besloten in 2001 een experiment voor te bereiden en te testen waarbij de oriëntatie van deze aankomende vogels gemeten werd. Hiervoor werd een vergunning bij de Commissie voor dierexperimenten aangevraagd en verleend.

Voor het experiment werden fitte vogels vast gehouden die zichtbaar vanuit zee aan kwamen vliegen en direct gevangen werden. Deze vogels werden geringd, gemeten gewogen en de aankomstrichting werd vast gelegd. De Koperwieken, Roodborsten en Zwartkoppen werden een half uur voor zonsondergang in een Emlen-kooi geplaatst waarbij de richting waarnaar gehopt wordt, wordt vast gelegd. Deze hoprichting wordt gezien als de richting waarin de vogel verder wil trekken.

Gedurende twee avonden is het experiment uitgevoerd. Hierbij zijn 5 Koperwieken, een Roodborst en een Zwartkop in Emlen-kooien geplaatst. Alle vogels zijn na het experiment weer vrij gelaten.

Gedurende de voorbereiding en uitvoering van het experiment rees er een scala aan problemen. Aangezien de experimenten in 2001 een voorbereiding waren voor komende jaren, zijn deze problemen goed geanalyseerd. Deze analyse heeft geleid tot het besluit dit experiment de komende jaren niet verder uit te voeren. Motivatie daarvoor zijn een tekort aan menskracht, te groot risico voor de gezondheid van de vogel en onduidelijkheid over de uitwerking van gegevens.

De experimenten hebben de banden tussen de Klu en de ringgroep laten groeien. De leden van de ringgroep zien daarom uit naar de verdere onderzoeken van Klu op Vlieland en de mogelijke samenwerking daarbinnen.

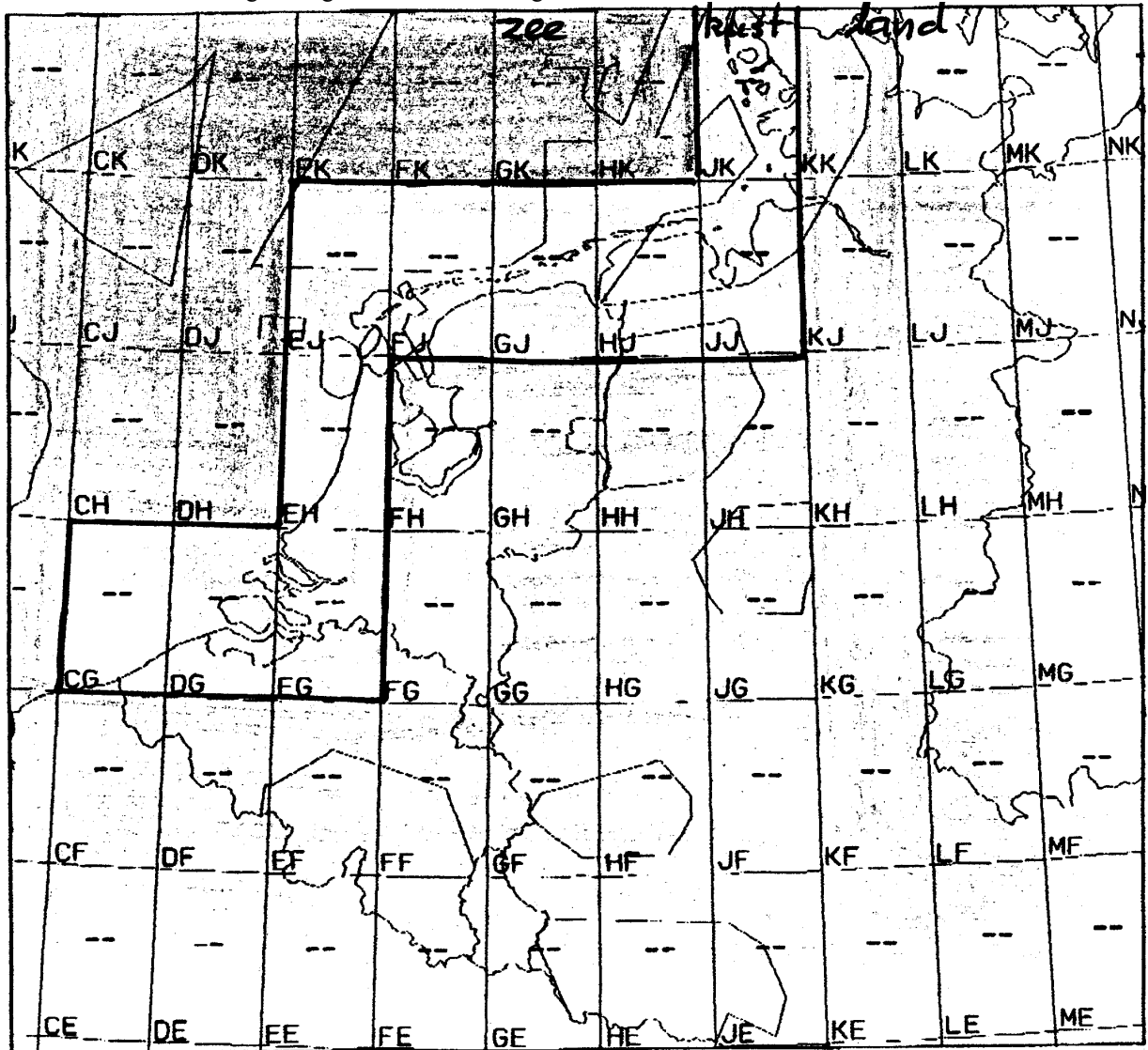
Vogeltrekberichten

De Koninklijke Luchtmacht voert op werkdagen dagelijks metingen uit naar de hoeveelheid vogels in de lucht. Deze gegevens worden gebruikt om vliegtuigen te kunnen waarschuwen bij veel vogeltrek. Dagelijks ontving de ringgroep de resultaten van deze metingen in de vorm van "vogeltrekberichten".

De vogeltrekberichten geven een beeld van de mate van vogeltrek boven Nederland en op welke hoogte deze zich afspeelt. Voor het uitgeven van een vogeltrekbericht geldt een minimum aan vogeltrek. Beneden dit minimum zijn er dus geen gegevens bekend. Soorten vogels zijn in de vogeltrekberichten niet te herkennen.

De mate van vogeltrek en de hoogte waarop deze zich afspeelt kan een waarschuwing zijn bij het ringen van vogels. Daarnaast geven de berichten ook altijd voer tot discussie.

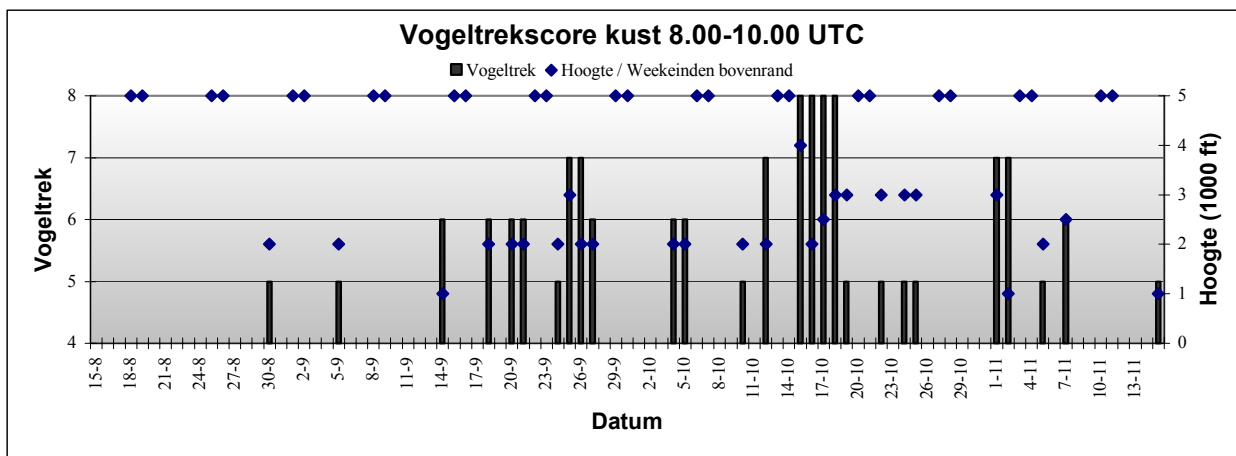
Kaart 2. Gebied waar vogeltrek gemeten wordt. Kustgedeelte is licht omkaderd.

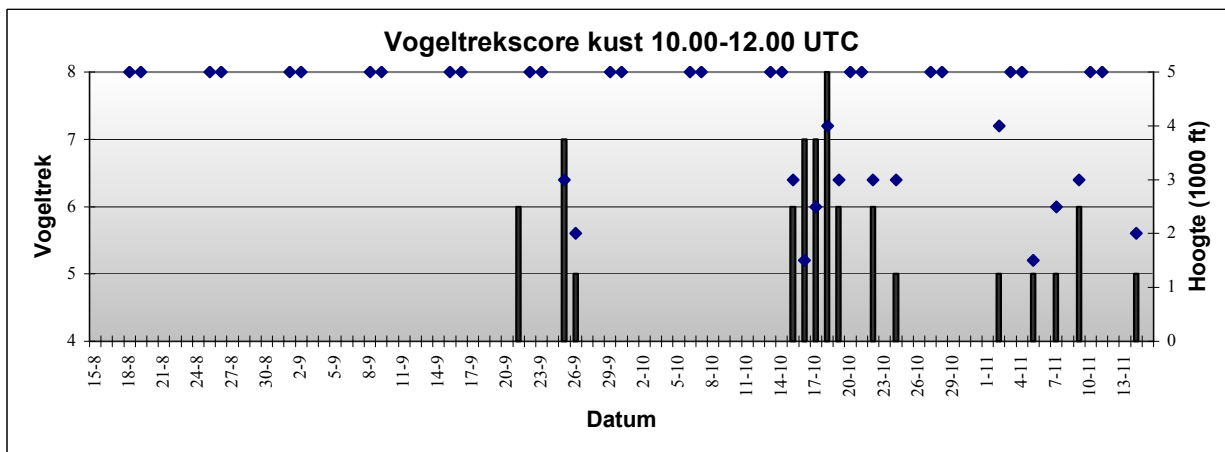
LEGENDA: 7.8: Restrictie
 5.6: Waarschuwing
 2000: Hoogte (ft) tot waarop de vogeltrek geldig is
 -- : Vogeltrek < 5
 ?? : Vogeltrek onbekend

Tussen land, kust en zee kan de vogeltrek nogal verschillen. In onderstaande figuren wordt een presentatie gegeven van het de mate van vogeltrek die geconstateerd wordt (aantal kilogram vogels per m³), gecombineerd met de hoogte waarop deze plaats vindt. Weekeinden worden in de bovenranden van de grafieken met ruitjes weergegeven. De UTC-tijd is gedurende de zomertijd 2 uur later (8.00 UTC is 6.00 uur Nederlandse tijd) en gedurende wintertijd 1 uur later (8.00 UTC is 7.00 Nederlandse tijd).

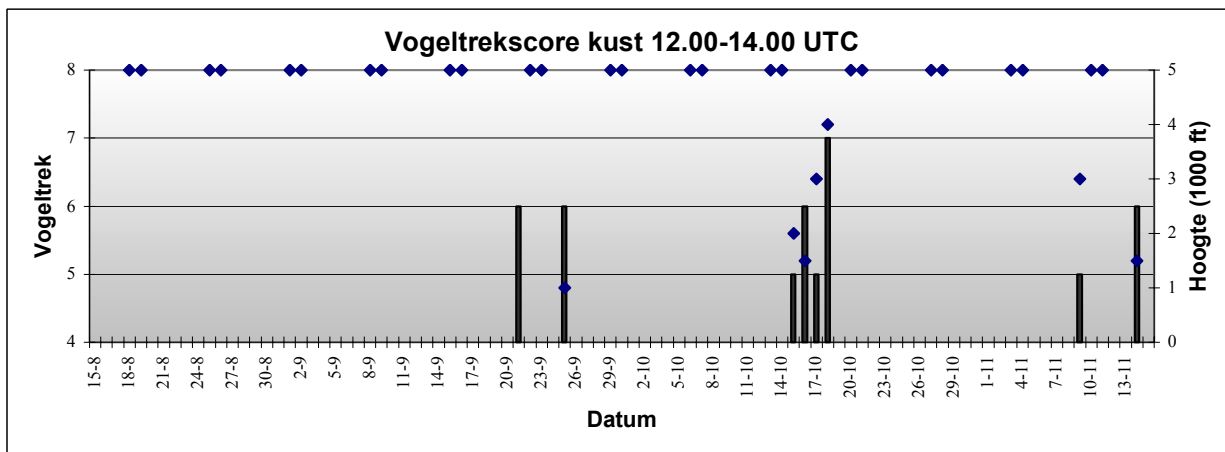
Figuur ?. Vogeltrek langs de kust. 8.00-10.00 UTC.

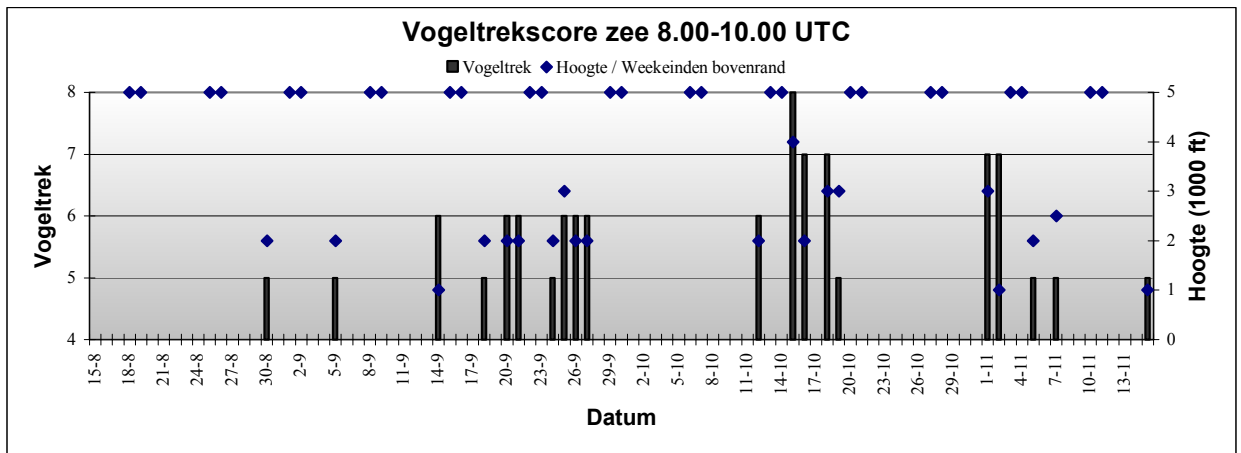
Figuur ?. Vogeltrek langs de kust. 10.00-12.00 UTC.

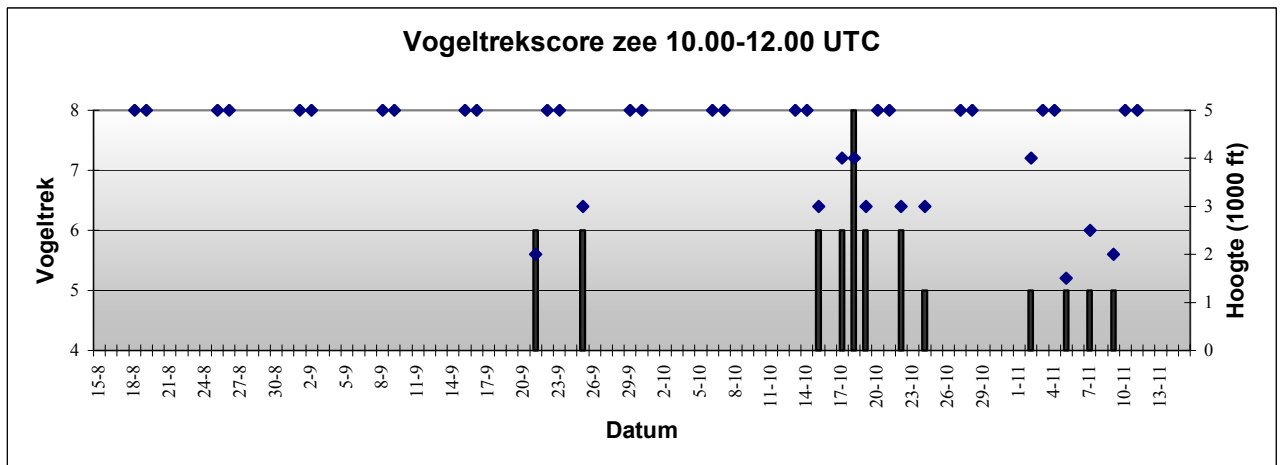
Figuur ?. Vogeltrek langs de kust. 12.00-14.00 UTC.

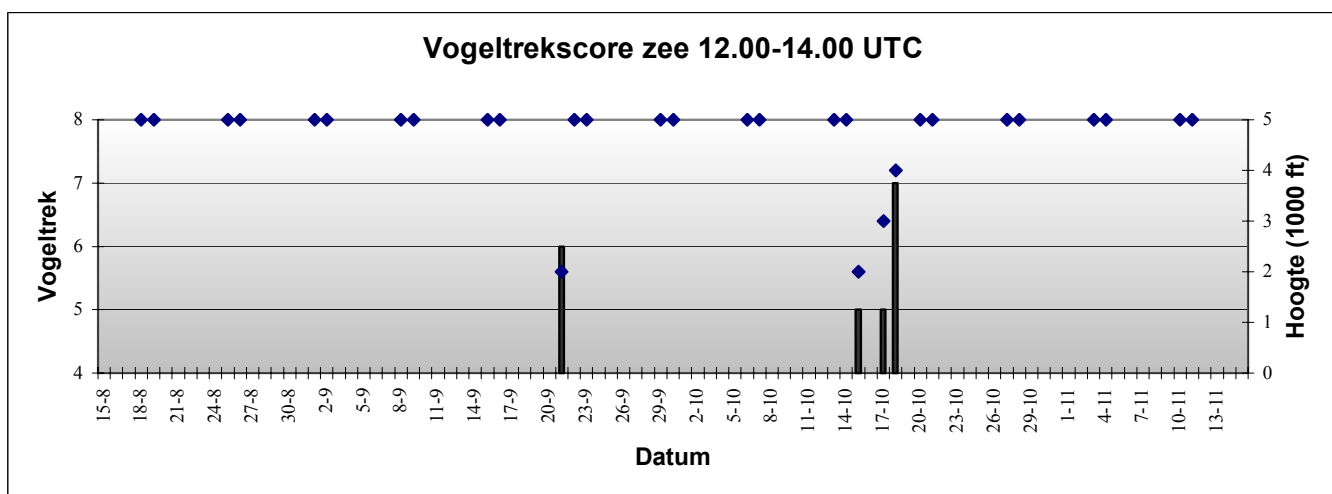
Figuur ?. Vogeltrek langs de kust. 8.00-10.00 UTC.

Figuur ?. Vogeltrek langs de kust. 10.00-12.00 UTC.

Figuur ?. Vogeltrek langs de kust. 12.00-14.00 UTC.

Drie periodes met meer dan gemiddelde trek vallen op: 24-27 september, 15-19 oktober en 1-7 november. Vooral de golf in oktober was erg hevig. Daarbij werden zelfs ochtende geconstateerd waarbij de trek in de loop van de ochtend nog toeneemt vanuit zee (18 oktober).

De septembergolf gemeten door de Klu liet inderdaad een toename van het aantal vogels zien op de vinkenbaan. Roodborst, Heggemus, Gekraagde roodstaart, Zanglijster, Tuinfluiter en Zwartkop werden opvallend veel gevangen. De oktobergolf begint op de vinkenbaan al op 14 oktober met bijzonder veel vogels in de netten. Deze zondag heeft de Klu geen metingen uitgevoerd. 15 Oktober begint met hevige vogeltrek, vooral op zee. Dit duurt tot 12.00 UTC (10.00 Nederlandse tijd), waarbij de trekkende vogels ook steeds lager gaan vliegen. Op de vinkenbaan worden vanaf 12.00 inderdaad ook opvallend minder binnenvallende vogels te zien. Deze vogels zijn blijkbaar uit zee komen vliegen om bij het eerste land naar beneden te komen. Na 19 oktober worden er nog steeds grote aantallen vogels gevangen, hoewel de vogeltrekberichten weinig trek melden.

De novembergolf begint op de vinkenbaan op 1 november met een Noors geringde Merel die de indruk wekt net te zijn aangekomen. De vogeltrekberichten laten hevige trek boven zee en kust zien, die na de eerste twee ochtenduren abrupt sterk afneemt, wat suggereert dat vogels massaal stoppen met vliegen en naar beneden komen. Dit resulteerde in volle netten met Koperwieken, maar vooral Merels en Kramsvogels. Op 6 november werd er geen trek gemeld, en bleven ook de vangsten opvallend laag. De trek die op 7 november gemeld wordt geeft op de vinkenbaan indrukwekkende aantallen Kramsvogels, maar vooral Merels.

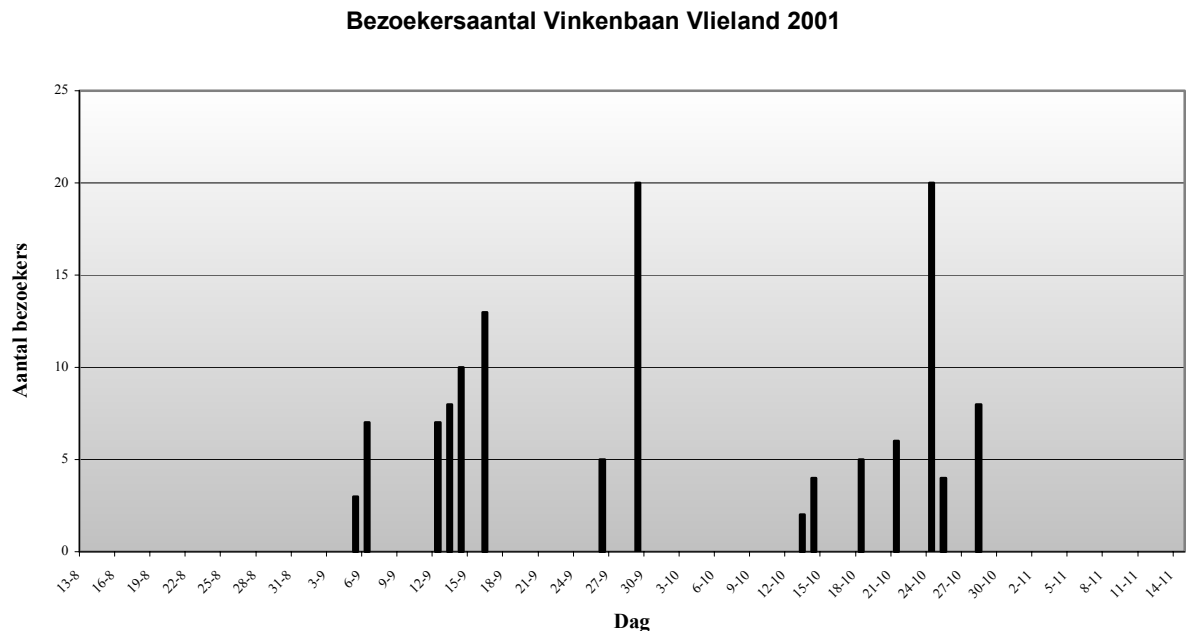
Bezoekers

In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn de Kroonspolders voor bezoekers gesloten. Bij de ingang is een bord geplaatst dat de toegang expliciet verbiedt. Volgens afspraak met SBB worden er dagelijks echter wel bezoekers ontvangen die belangstelling hebben. Aankondigingen van deze excursies staan in het eilander zomerkrantje. Bezoekers van de vinkenbaan krijgen een uitleg over de ringactiviteiten op de vinkenbaan, haar doelstellingen en resultaten. Ook de historische plaats van de vinkenbaan wordt uit de doeken gedaan. De aandacht die aan de bezoekers gegeven kan worden hangt altijd sterk samen met de drukte rond de vangsten en het ringen. Bezoekers konden een vrijwillige donatie doen, welke gebruikt worden voor het in stand houden van het ringstation en het uitvoeren van ringactiviteiten.

Het aantal bezoekers ligt in 2001 duidelijk lager ten opzichte van voorgaande jaren. Het grote verschil is dat er dit jaar geen mensen langs komen die op de gok de polder doorsteken. Daarnaast is het gedurende langere perioden slecht weer geweest, wat mensen uit de polder weg houdt. De vrachtwagens van de KLU hebben ook veel mensen verhinderd de polder in te lopen.

Ook in 2001 waren er de traditionele bezoekers die ook voorgaande jaren langs zijn geweest.

Figuur 16. Bezoekersaantal Vinkenbaan Vlieland 2001.

Logboek 2001

13-16 augustus	De eerste dagen van het seizoen zijn gereserveerd voor overleg met SBB en verzamelen van vang- en ringmateriaal. De paden worden gemaaid en de struiken gesnoeid.
Vrijdag 17 augustus	De vinkenbaan ligt er nu als een biljartlaken bij. De eerste netten zijn opgezet. Al snel wordt een 1 ^e kalenderjaar Tuinfluiter met Belgische ring gevangen.
Zaterdag 18 augustus	De eerste echte vangdag. Om 4.00 het geluid aan. De regen aan het einde van de ochtend zorgt voor het einde.
Zondag 19 augustus	De onweersbuien van de vroege morgen hebben wellicht voor invallende vogels gezorgd. De eerste vogel op het slag is gevangen: Bonte vliegenvanger.
Maandag 20 augustus	Ondanks de voorspellingen een redelijke vangdag met als start twee Nachtegalen. De tweede vogel op het slag: Gekraagde roodstaart.
Dinsdag 21 augustus	Dankzij het windstille weer erg weinig vogels, maar erg veel muggen.
Woensdag 22 augustus	Niet opvallend veel vogels, maar wel een Blauwborst met een Spaanse ring nog in het donker als eerste in het net.
Donderdag 23 augustus	De leukste vangdag sinds de start van het seizoen, wellicht veroorzaakt door de enige bui boven Nederland: boven Vlieland.
Vrijdag 24 augustus	Tot de hitte om 12.00 teveel wordt, wordt door de aangekomen ringers gevangen met in één rondje een Roodmus en Draaihals.
Zaterdag 25 augustus	De extreem warme dag zonder wind brengt wat Paapjes en Tapuiten, maar het strand lonkt.
Zondag 26 augustus	Weinig vogels, maar wel een Tuinfluiter uit Tsjechië.
Maandag 27 augustus	Door de stevige wind vliegen er geen muggen. Vogels helaas ook zeer weinig. Wel een Holeduif die voor de ringer in het net vliegt.
Dinsdag 28 augustus	De Kroonspolders moeten leeg zijn: slechts drie vogels gevangen.
Woensdag 29 augustus	Alle vuurtorens zijn te zien in de heldere nacht. Het aantal vogels is weer toegenomen. Vooral roofvogels trekken in redelijke aantallen door.
Donderdag 30 augustus	Pas in de loop van de ochtend arriveren er vogels. Naast de vogels ook veel bezoekers.
Vrijdag 31 augustus	Na een nacht vol regen de netten iets later open gezet met als resultaat een Noors geringde Kleine karekiet en een Draaihals. De trek overdag lijkt toe te nemen.
Zaterdag 1 september	Net als gisteren heeft de doorzettende ringer na de regen gewonnen: een Grauwe fitis.
Zondag 2 september	Weinig vogels. Een terug gevangen Tuinfluiter weegt nu 26,8 gram. Bijna een verdubbeling in gewicht tov. de broedtijd.
Maandag 3 september	Nog steeds heel erg weinig vogels. Een gevangen Koolmees blijkt ongeringd te zijn. Opmerkelijk gezien het ringwerk van het NIOO op het eiland.
Dinsdag 4 september	Storm en regen. Net als bij de gebroeders van Ree op de vinkenbaan niet gevangen.

Woensdag 5 september	De vogels die in de loop van de ochtend gevangen worden zijn aangekondigd via de vogeltrekberichten van de Koninklijke Luchtmacht. Het blijken vooral paapjes en Tapuiten te zijn. Ook steltlopers druppelen de polder binnen.
Donderdag 6 september	De vogels die vandaag arriveren zijn niet voorspeld. Dit keer zijn het vooral de kleinere zangertjes met zelfs een Draaihals en Roodmus!
Vrijdag 7 september	De wind is flink toegenomen en het aantal vogels sterk afgenomen.
8 – 10 september	Storm met krachten 6-9. Het is onmogelijk de netten de openen.
Dinsdag 11 september	Na dagen van storm neemt om 10.00 de wind plots af. Een paar vogels krijgen nog een ring.
Woensdag 12 september	Vooraf de diversiteit van de soorten valt vandaag op.
Donderdag 13 september	Ondanks de vogeltrekberichten weinig vogels, op wat Paapjes en Tapuiten na.
Vrijdag 14 september	De dag brengt met de Koperwieken een oktober-gevoel mee. Op het slag laat een Tapuit zich vangen.
Zaterdag 15 september	Wind en buien. Toch nog drie vogels. Daarna pannenkoeken.
Zondag 16 september	De vogeltrek komt nog niet echt op gang na een paar slechte dagen.
Maandag 17 september	De dag brengt kwaliteit in de vorm van een Noordse boszanger en een Sperwergrasmus.
Dinsdag 18 september	Een dag met veel variatie in soorten, maar ook een flink aantal Roodborsten.
Woensdag 19 september	In de middag worden er na de vele regen toch nog acht vogels gevangen.
Donderdag 20 september	Overall zijn vogels, met als topper de Gekraagde roodstaart. Om 11.00 verdwijnen alle lijsterachtigen plotseling. Daarna hangen er nog een Roodmus en Noordse boszanger in de netten. Na vogels volgt regen.
Vrijdag 21 september	Tussen de buien door nog steeds Gekraagde roodstaarten en een Kleine vliegenvanger.
Zaterdag 22 september	Door de wind en regen sluiten de netten al vroeg. Toch nog 25 nieuwe vogels, waarbij de eerste Keep van het jaar.
Zondag 23 september	Na regen komen de vogels ook weer. Een geweldige vangdag met veel lijsters, Tuinfluiters en een Sperwergrasmus en bijna een Gele kwikstaart.
Maandag 24 september	Weer veel lijsters, maar vandaag zijn ze erg mager. Aan het begin van de avond wordt er geen wegtrek waargenomen.
Dinsdag 25 september	Weer zijn er overall vogels te zien. Ook nu zijn het weer lijsterachtigen, Tuinfluiters en dit keer vooral Zwartkoppen. Het wordt een goede vangdag.
Woensdag 26 september	Het iets lager zetten van de netten resulteert in een Bokje. Fijn om deze ook eens van dichtbij te zien zonder dat deze wegvliegt. De hoge vangantallen blijven ook vandaag doorgaan.
Donderdag 27 september	Het aantal terugvangsten gaat het aantal nieuw geringde vogels overtreffen. Dit gebeurt meestal aan het eind van een trek golf.

Vrijdag 28 september	Rustig najaarweer. Windstil en zwaar bewolkt. Er zijn niet veel vogels. De volgende ringploeg arriveert.
Zaterdag 29 september	Naast de vele vogels die gevangen worden, vliegen er ook nog een Velduil en Smelleken langs. Dat alles op een dag met weinig wind en geen neerslag.
Zondag 30 september	Vooraf de eerste ronde met 50 vogels doet het hem vandaag. Het zijn vooral Zanglijsters, Koperwieken en Zwartkoppen. Het vroeg aanzetten van lokgeluiden zal ongetwijfeld geholpen hebben.
Maandag 1 oktober	In de koplampen van de auto wordt een Meerkoet gevangen. Door het lage aantal vogels is er tijd om de bosjes langs de baan te snoeien.
Dinsdag 2 oktober	In tegenstelling tot de voorspellingen geen regen. Toch is het met de harde wind moeilijk vogels te vangen. In de loop van de ochtend begint het toch stevig te hozen.
Woensdag 3 oktober	Er is geen zichtbare vogeltrek, waarschijnlijk door de harde wind en vele regen. Het wordt een matige vangdag.
Donderdag 4 oktober	Hetzelfde als gisteren, hoewel de vogeltrekberichten wel trek aangeven. Deze gaat echter over het eiland.
Vrijdag 5 oktober	Het is een mooie dag om te beleven, hoewel veel wind en matig aantal vogels.
Zaterdag 6 oktober	Het ritselt s'ochtends in de bosjes. Vooral Roodborsten en Zwartkoppen vliegen rond. Daarnaast wordt er nog een Dwerggors en Grote gele kwikstaart gevangen.
Zondag 7 oktober	Er zijn opvallend veel Merels, maar ze laten zich niet vangen in de Kroonspolders. Er zijn überhaupt weinig vogels.
8 - 9 oktober	Het stormt. Daarnaast komt de regen met bakken uit de lucht. Vangen is onmogelijk.
Woensdag 10 oktober	In de staart van de storm toch nog een paar uur gevangen in de middag met een paar vogels als resultaat.
Donderdag 11 oktober	Nog steeds waait het kracht 6-7. Er komen groepen Kramsvogels langs. Zoals zo vaak komen de Kramsvogels wel naar de grond, maar laten ze zich niet vangen.
Vrijdag 12 oktober	Naast de Kramsvogels vandaag ook Merels. Ze laten zich nog steeds niet vangen. De wind is nu duidelijk afgenomen.
Zaterdag 13 oktober	Het aantal lijsterachtigen dat langs trekt neemt toe. Dit keer ook veel Zanglijsters. Daarnaast ook veel Graspiepers, Vinken, Kepen en Spreeuwen. Bij de Zwaluw vliegt een Kerkuil weg!
Zondag 14 oktober	Bij aankomst in de polders vliegt bij het Cavaleriekamp een Ransuil rondjes. Het wordt een absolute topdag met grote aantallen, verdeeld over veel soorten.
Maandag 15 oktober	Het wordt wederom een fenomenale vangdag. Pas in de loop van de ochtend komen de lijsters binnen, die vrijwel allemaal in slechte conditie zijn.
Dinsdag 16 oktober	Het aantal Kepen dat gevangen wordt begint op te vallen. De Radarinstallatie van de Luchtmacht arriveert in colonne. Het zullen spannende weken worden.
Woensdag 17 oktober	Na de grote vogels komen nu de kleintjes in grote aantallen aan. De voorbereidingen voor een experiment met Emlen-kooien wordt gestart.

Donderdag 18 oktober	De ringers vragen zich af wanneer de aantallen vogels weer af zullen nemen. Er lijkt geen einde aan te komen. De storm in de weken hiervoor moet veel vogels tegengehouden hebben op hun weg naar het zuiden.
Vrijdag 19 oktober	Pas als het licht is komen de vogels weer: lijsters. Een Merel die op 9-10-2000 door ons zelf geringd werd, wordt gecontroleerd. Tussen de Koperwieken en Merels door wordt ook een Bokje gevangen. s'Avonds vind er massale wegtrek van vogels plaats. Vogels vliegen tot 500 meter hoog weg, om een paar kilometer uit de kust vlak boven de golven verder te vliegen.
Zaterdag 20 oktober	De aantallen beginnen terug te lopen. In de avondschemer laten de Kramsvogels zich goed vangen met behulp van lokzang op de cassettespeler.
Zondag 21 oktober	Volgens de radarbeelden is er de hele nacht lichte aankomst van zangvogels geweest. Merkbaar zijn echter de merels die in de schemer binnen komen vallen. Opmerkelijk zijn de Kleine karekieten die een stuk zuidelijker zouden moeten zitten.
Maandag 22 oktober	Tot 13.00 worden er regelmatig vogels gevangen, maar daarna komen de Merels, Zanglijsters en Koperwieken. Daarna komen de Kramsvogels. Ze vreten zich deels tussen de netten klem aan de bessen. De gevangen vogels blijken in goede conditie te zijn. Een Belgische zwartkop wijst op reverse-migration.
Dinsdag 23 oktober	Ook nu geldt: Buien, regen en dus lijsters. De tegenklokse wind in een lage drukgebied lijkt dus vrij belangrijk te zijn voor deze vogels.
Woensdag 24 oktober	Het rustiger weer brengt minder vogels. Wel twee Beflijsters en twee Grote barmsijsen. De lijsters die gevangen worden lijken vooral vogels te zijn die al eerder zijn aangekomen.
Donderdag 25 oktober	Na een heldere nacht met weinig wind nog wat Merels en Zwartkoppen gevangen. De Keep met Noorse ring is een verassing.
Vrijdag 26 oktober	Er is geen nieuwe aankomst van vogels. Het waait stevig maar het is wel droog. Over de ringhut vliegt een Appelvink.
Zaterdag 27 oktober	Na 2.00 s'nachts heeft de radar na de regen vogels zien arriveren. Inderdaad blijken er nieuwe Merels te zijn. Er zijn vrijwel geen terugvangsten. In een van de rallenkooien zit een Houtsnip als verassing.
Zondag 28 oktober	Lichte aanvoer van vogels zorgt voor redelijke vangaantallen. Er vliegen ook veel vogels over het eiland. De hoogste merel vloog op 3,5 kilometer richting Engeland.
Maandag 29 oktober	Slechts enkele netten kunnen door de harde wind geopend worden. De vangsten zijn navenant slecht.
Dinsdag 30 oktober	De harde wind blijft. Dit geeft de mogelijkheid een deel van de Vlieren voor de hut te snoeien. Het geeft een overweldigend panorama over de polder!
Woensdag 31 oktober	Door storm kunnen de netten niet geopend worden.
Donderdag 1 november	Weinig kleine vogels, maar des te meer lijsters. De staart van de storm brengt ze mee. Rond de ringhut vlogen vier Houtsnippen weg. Aan het einde van de middag lijken alle lijsters weer gevlogen te zijn! Het is weer stil.
Vrijdag 2 november	De dag begint met een Houtsnip en eindigt met een Bokje. Daartussen zijn het zoveel lijsters dat we het vangen op de aantallen moeten aanpassen, een unieke situatie. Er zijn vandaag ongekende aantallen Merels door getrokken.

Zaterdag 3 november	De nieuwe ringploeg heeft direct de handen vol aan de Merels. Daartussen hangt ook nog een erg late Gekraagde roodstaart.
Zondag 4 november	Bij het openen van de netten ritselt het in de bosjes van de Kramsvogels die er slapen. Ook vliegen er twee Houtsnippen weg. Een gevangen Tjiftjaf is erg laat in deze tijd.
Maandag 5 november	Lagere aantallen, maar meer soorten. De nieuwe Winterkoningen in deze tijd lijken op trek te wijzen. In de loop van de middag vindt er wegtrek van Smienten en Bergeenden plaats.
Dinsdag 6 november	Als het licht is komen de eerste vogels binnen. Ze zijn erg zwaar, wat wijst op de eerste vogels in een golf. Het betreffen voornamelijk merels.
Woensdag 7 november	De woorden van gisteren waren profetisch. Het is vandaag Merels wat de klok slaat. Gedurende de hele dag stromen ze binnen, ondanks de stormachtige wind. Er was gelukkig weinig regen.
Donderdag 8 november	Na gisteren toch nog regen. Tot 9.00 gevangen. Daarna waait het te hard. De polder lijkt letterlijk omgeploegd te zijn door de Merels van de laatste dagen. Er zijn veel vliegtuigen in de lucht. Er is een Duitse Tornado neergestort op de Vliehors. De ringers moeten aan de merels denken die ze massaal in de lucht zien.
Vrijdag 9 november	Ook nu weer Merels met veel wind en erg dreigend weer. Op twee vogels na worden alleen "grote" vogels gevangen. s'Middags trekken er veel Pijlstaarten weg en jaagt een Kleine jager boven de polder.
Zaterdag 10 november	Het begint misschien eentonig te worden, maar er waren weer Merels. Uit het dorp brengt Carl Zuhorn een Kerkuil. Deze wordt van een ring voorzien en weer terug gebracht. Een jagende Sperwer laat zich vangen in de mistnetten.
Zondag 11 november	Vrijwel alle Merels zijn vertrokken. De gevangen Kramsvogels blijken allemaal erg licht te zijn. Het zijn de achterblijvers in slechte conditie.
Maandag 12 november	Novemberweer met zwaarbewolkt weer, buien en motregen. Er zijn zo goed als geen vogels.
Dinsdag 13 november	Stevige buien en matige wind met zwaar bewolkt weer. Er zijn nog wat Kramsvogels en geringde Merels. Het opbreken van de baan is vandaag begonnen.
Woensdag 14 november	Ter afsluiting nog een Bokje. Verder wordt alles ingepakt en opgeslagen op het eiland. Het vangseizoen zit erop.

Dankwoord

Het ringwerk zou onmogelijk zijn geweest zonder de toestemming van Staatsbosbeheer om op haar terrein vogels te ringen. Daarnaast stelde SBB “de Zwaluw” als overnachtingsruimte beschikbaar. Vele SBB medewerkers zijn behulpzaam geweest rond het ringgebeuren. Zo werd materiaal beschikbaar gesteld voor maaien en snoeien. Bake Mulder, Herman Vogel, Daan Dekkinga, Pieter Schapers, Gerrit Wierda en Carl Zuhorn hebben namens SBB onmisbaar geholpen.

Ook de militairen van het Klu detachement “de witte Muizen” en het CSK Cavalerie Schietkamp waren met hun hulp van cruciaal belang. Zo werd bij de Klu een deel van het ringmateriaal opgeslagen en konden we altijd voor hulp aankloppen bij Hans Veenstra en majoor H. Dijkstra. Hans Veenstra laadde wekelijks onze accu’s op die in de ringhut gebruikt worden. De Dienst Meteo van de KLu had iedere dag weergegevens klaarliggen om woeste voorspellingen te doen. Ook waren zij de tussenpersoon voor de dagelijkse actuele geïntegreerde vogeltrekberichten. De Koninklijke Landmacht (CSK Cavalerie Schietkamp) stelde deels overnachtingsruimte beschikbaar en leverde ook ondersteuning waar mogelijk..

De Koninklijke Luchtmacht (KLu) heeft gedurende twee weken met een radarinstallatie (Flycatcher) in de 4^e Kroonspolder vogeltrek gemeten. De samenwerking was zeer opbouwend door de uitwisseling van informatie, gegevens en vooral hulp. We willen speciaal bedanken: Luit Buurma, Jelmer van Belle, Hans van Gasteren, Theo, Jo en Gerard

Naast de Ringgroep zijn er in de Kroonspolders nog meer ringers actief geweest die ons in raad en daad hebben bijgestaan: de gebroeders (Leen en Ton) van Ree. Beleving van het ringwerk is tenslotte prachtig om te delen!

Vele assistenten hebben bij het ringwerk de ringers geassisteerd. Dit maakt het mogelijk om het ringwerk optimaal uit te voeren. Onder toezicht van de vergunninghouder verrichtten zij veel nuttig ondersteunend werk. Jelmer van Belle, Christiaan Both, Luit Buurma, Klaas van Dijk, Hans van Gasteren, Joop Gijsbertsen, Ultsje Jellema, Alies-Willemien van Dockum, Suzanne Heideveld, Leon Kelder, Harry Linckens, Rene Oosterhuis, , Annemieke Rebel, Berry en Sammie Striekwold, Trees, Judith van Veen, Roland van de Vliet, Michiel van de Weide, Sylvia Willems, Carl Zuhorn.